

СТАНОВИЩЕ

от ПРОФЕСОР Д-Р БЛАГОЙ ВИДИН –

утвърден за външен член на научно жури в съответствие със Заповед № 1480 от 06.06.2014 г. на Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Международно право и международни отношения“, шифър 05.05.15

на ред.докт. ТЕОДОРА СИМЕОНОВА ДЕЛИСИВКОВА
за дисертация на тема: „ПОЛИТИКАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ“

I. Обща оценка на кандидата

Въз основа на Заповед № 1480 от 06.06.2014 г. от Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“ в качеството си на научен ръководител на редовен докторант Т. Симеонова Делисивкова съм определен за член на научното жури за процедурата за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по специалността „Международно право и международни отношения“.

Ред.докторант Теодора Симеонова Делисивкова е родена на 12.09.1977 г. в гр.София. Завършила е с отличие специалност „Право“ на Юридическия факултет на СУ „Св.Кл.Охридски“. Има завършена бакалавърска степен по икономика в Университета Пантеон-Сорбоната в Париж, Франция и магистърска степен по финансов анализ на икономики в преход на Университета Марн дьо Лавале в Париж. От 2003 г. Теодора Симеонова заема различни длъжности като дипломиран юрист и икономист в Банка Сосиете Женерал, в Райфайзенбанк ЕАД и БАКБ АД в България.

Въз основа на Заповед № 1062 от 18.05.2011 г. от Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“ Т.Симеонова е зачислена в редовна докторантура към катедра „Международни отношения“ на Правно-историческия факултет на Югозападния университет. Успешно е положила всички изпити от докторантската програма в изпълнение на индивидуалния ѝ план. Като докторант на катедра „Международно право и международни отношения“ е участвала със самостоятелни доклади в две от организирани от катедрата Международни конференции през 2012 г. и 2013 г.

Докт. Т.Делисивкова представи в срок за обсъждане в катедрата дисертационния си труд, който бе одобрен на катедрен съвет , проведен на 13 .05.2014 г.

Като научен ръководител оценявам докт. Теодора Делисивкова като мотивиран, отговорен и последователен млад специалист, който навлезе с желание и научна добросъвестност в изследването на актуалната проблематика на развитие на международните отношения на ЕС с развиващите се страни. През целия срок на докторантурата Т.Делисивкова прояви последователност и добри комуникативни умения за проучване и анализ на съвременните аспекти на изследваната от нея проблематика. Представеният дисертационен труд е доказателство за сериозността и научната добросъвестност, както и за равнището на научните интереси и творчески търсения на ред.докторант Теодора Делисивкова.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд на Теодора Симеонова Делисивкова на тема:” Политиката за развитие на Европейския съюз и участието на България” дава основания да бъде оценяван за качества и достойнства с цел защитата на научната степен ” доктор” в следните основни аспекти:

1. Дисертационният труд е резултат от самостоятелно и добросъвестно изпълнено научно изследване по актуална тема на международното право и международните отношения – развитието и утвърждаването на правоспособността на ЕС в международната политика на развитие. Значимостта на темата е обусловена и от съвременните предизвикателства пред българското участие в политиката на ЕС на развитие.

2. Дисертационният труд се отличава с ясна и последователна структура на изложението. В обем от 233 стр. изложението включва увод, три глави с отделни параграфи и вътрешни подразделения в логическа последователност на изследваните проблеми, както и заключение и библиография на ползвана литература. Съдържанието на изложението се състои от 216 стр. и 17 страници с библиография от 202 заглавия на използвани източници, от които 186 заглавия са изследвания на чуждестранни автори и 22 публикации на български език.

Като се основава на задълбочено познаване на научни публикации и официални документи на международни организации и институции, с представената дисертация Т.Делисивкова успешно се присъединява към направлението на научните изследвания по проблемите на еволюцията и съвременните насоки на политиката на ЕС към развиващите се страни. В конкретен теоретико-приложен аспект в дисертацията е постигнат убедителен анализ на основа на много добро познаване на чуждестранни

автори, които имат значимо място в изследването на концепциите на политиката за развитие, както и на договорно-правните основи на интеграционния процес в ЕС и отражението им върху ролята на ЕС като глобален актьор в международните отношения.

3. Положителна оценка заслужава задълбоченият анализ на теоретико-концептуалните основи на политиката на развитие. При този подход правдиво в Първа Глава са оценени етапите на изменение на концепциите за развитие, международната практика в рамките на ООН за прилагане на политиката на развитие и доминиращата неолиберална ориентация на политиката на ЕС за развитие.

Във Втора глава ясно и аргументирано изследването се концентрира върху реално функциониращия договорно-правен механизъм на политиката на развитие и оценката на нейното състояние и проблеми във връзка със съвременните процеси на глобалната инициатива за Целите на хилядолетието за развитие от 2000 г. досега. Обоснованият концептуален подход успешно доминира и поради това изложението на дисертационния труд е структурирано логично – от представянето на приноса на ЕС за развиващите се страни на първоначалните етапи на европейска интеграция до съвременното включване на ЕС като глобален актьор в международната политика на развитие.

Достойнствата на дисертационния труд са както анализът на теориите, на които се основава политиката на развитие на глобално и регионално равнище, така също и разкриването на механизма и инструментариума за провеждане на политиката на развитие в контекста на европейската интеграция.

В Трета глава са направени конкретни анализи, изводи и препоръки относно възможностите и проблемите на участието на България в политиката на развитие на ЕС. По същество изложените анализи, оценки и предложения на докторантката имат приносен характер за актуалната практика на провеждането на политиката на развитие в контекста на европейската интеграция на България..

4. Докторантката Теодора Делисивкова показва отлично познаване на еволюцията на правните основи на ЕС и регулативната практика в ЕС по отношение на връзките с развиващите се страни и разширяването на целите на политиката на развитие. Вниманието ѝ основателно е насочено към търсене на отговори относно възможностите и предизвикателствата пред съвременните инструменти и механизъм на финансиране на политиката на ЕС за развитие.

В труда с научна добросъвестност са разкрити характерните особености на политиката на ЕС към развиващите се страни в историческата ѝ еволюция от създаването на общността до наши дни. При това най-значително място и внимание е отделено на ролята на ЕС като глобален играч във формирането и провеждането на съвременната

политика на развитие в контекста на Целите на хилядолетието на развитието под егидата на ООН. Изследването задълбоченото и последователно представя напредъка в утвърждаването на по-широк обхват от цели на политиката на развитие на база на проучване на значителен обхват от български и чуждестранни литературни източници, както и официални публикации на международни организации и специализирани изследвания по избраната проблематика.

5. Заслужава да се отбележи, че новост за българската литература по проблемите на политиката на ЕС е както изборът на проблематиката на дисертационния труд, така и предлаганата трактовка на еволюцията на тази политика през фокуса на оценката ѝ като част от Общата външна политика на ЕС с нейните геополитически цели, както и актуализирана правна основа за нейния механизъм и инструментариум. Обоснована и убедително защитена е основната теза на докторантката, че политиката на ЕС се основава на напредъка в изграждането на съвременните договорно-правни основи на интеграцията и показва развитие към засилване на вниманието към условността на помощта за развитие на развиващите се страни за постигане на заложените политически и социално-икономически цели на развитието.

6. Ясно и убедително са представени започналите на основа на договора от Лисабон в ЕС от 2009 г. процеси на реформи в разглежданата сфера на външните отношения на Съюза. Отразени са както новите компетенции на ЕС в многостранната помощ за развитие, на основа на действащата законодателна рамка за усъвършенствуване на политиката на развитие, така също и възможността за национално-специфичния избор на страните –членки при прилагане на политиката на развитие на двустранна основа. В този смисъл в дисертацията се отдава внимание и на геополитическите и финансови измерения на помощта за развитие. Основателно са изтъкнати трудностите в постигането на компромиси между страните-членки на ЕС като своеобразна предпоставка за наличие на политическия обхват на многостранната помощ за развитие, която може да се достигне на европейско ниво. Поставя се въпросът и за размера на предоставената от страните-членки досега помощ за развитие, както и проблемите за достигане на набелязавите равнища на помощта до 2015 год...

7. Достоянство на дисертацията е проявената научна задълбоченост при проучване на научната литература, за да се аргументира убедително и съдържателно позицията по отношение на единната правосубектност на ЕС в областта на политиката на развитие на етап, в който тя навлиза в по-сложни форми на реализацията ѝ. В този смисъл представената дисертация дава основания да насърчим докторантката да продължи и за в бъдеще изследванията си в областта на политиката на развитие и прилагането ѝ от страна на ЕС и държавите-членки на Съюза.

В заключение **научните приноси на докторантката Теодора Делисивкова могат да бъдат обобщени в следните няколко насоки:**

На първо място: Дисертационният труд е изграден върху съчетаването на теоретико-концептуалната интерпретация на международната политика на развитие и прилагането ѝ от ЕС като субект на международното право в отношенията с развиващите се страни от различни региони в света.

На второ място: Дисертационният труд свидетелства за много добро познаване от докторантката на спецификата на конкретни теоретични възгледи и концепции, които имат особено място за съвременната регулативна практика и реформа на политиката на развитие в рамките на ЕС. Конкретният анализ на процесите на изменения в инструментариума и механизма на политиката на ЕС за развитие има практическо-приложно значение за българската практика.

На трето място: Безспорен принос на докторантката е строго научният подход към изследването на политиката на ЕС и разширяването на обхвата на компетенциите на основа на измененията в договорно-правните основи на Съюза. Представеният анализ на измененията на основа на Договора за ЕС от Маастрихт и Договора за ЕС от Лисабон с оглед на поддържане на устойчивостта им като институции.

Представените резултати по съдържание и количество са убедително в подкрепа на присъждането на докторантката Теодора Делисивкова на образователната и научна степен "доктор". Авторефератът и справката за приносите коректно отразяват съдържанието на изложението и достойнствата на дисертационния труд. Научните постижения и приноси са лично дело на докторантката.

Дисертационният труд е представен и приет на вътрешната защита в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в катедра „Международно право и международни отношения“ към Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и с Правилника на ЮЗУ относно изискванията за защита на образователната и научна степен «доктор». Процедурните изисквания са спазени.

В заключение, като имам предвид достойнствата на дисертацията и научните приноси, съдържащи се в нея препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват в подкрепа на присъждането на докторантката Теодора Делисивкова на образователната и научна степен "доктор" по научната специалност .

18 юни 2014 г.

Член на Научното жури:

/Проф. д-р Благой Видин/